

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 215/2025 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen palvelusetelin tarjoamisen velvoittavuudesta ikäihmisten hoivassa ja sen riittävästä arvosta huolehtimisesta

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Mia Laihon /kok ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 215/2025 vp:

Mitä toimenpiteitä on suunnitteilla palvelusetelin käytön vakiinnuttamiseksi hyvinvointialueilla,

onko harkittu, että sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislakiin tulisi velvoite arvioida palveluseteli- ja ostopalveluhintoja vuosittain, jotta palvelusetelin arvo pysyy riittävänä niin asiakkaan kuin palveluntuottajan näkökulmasta,

onko suunniteltu lakimuutoksia palvelusetelimahdollisuuden säätämiseksi velvoittavaksi asiakkaiden valinnanvapauden edistämiseksi,

miten varmistetaan, että omaishoitajilla on mahdollisuus hankkia myös palvelusetelillä eri hoivapaikoista hoivaa läheiselleen,

miten estetään palvelusetelijärjestelmän alasajo ja palvelusetelin alihinnoittelu, miten aiotaan varmistaa se, että palveluseteli on realistinen vaihtoehto asiakkaalle ja yritykselle suhteessa hyvinvointialueiden ostopalveluihin ja

miten voidaan varmistaa, että jos vanhus on ympärivuorokautisessa hoivapaikassa ostopalvelun tai palvelusetelin kautta, niin hänellä olisi mahdollisuus hankkia lisäpalveluja hoivapaikkaan?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Sosiaali- ja terveysministeriö ohjaa alueita hyödyntämään palvelusetelijärjestelmää täysimääräisesti niiden järjestäessä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita. Hyvinvointialue vastaa väestönsä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista ja päättää, ottaako se palvelusetelin käyttöön ja mihin palveluihin sitä tarjotaan. Palveluseteleitä koskevaa lainsäädäntöä tarkastellaan osana sote-järjestämislain muutoksia, joiden valmistelu käynnistyy syksyllä 2025.

Palvelusetelin ollessa käytössä omaishoidon tukipalveluissa, hyvinvointialueen on varmistettava riittävä tarjonta hoivapaikoista ja tarjottava omaishoitajille selkeä tieto sekä helppo tapa käyttää

seteliä. Hyvinvointialueen on huolehdittava siitä, että palvelusetelin arvo vastaa sillä hankittavan palvelun kustannusta. Omaishoidon kohdalla seteli voidaan kohdistaa esimerkiksi omaishoitajan vapaapäivien aikaiseen hoitoon tai muuhun tilapäiseen ympärivuorokautiseen hoivaan, päivätoimintaan tai kotiin vietäviin palveluihin.

Sosiaali- ja terveysministeriön tiedossa ei ole, että palvelusetelijärjestelmää oltaisiin ajamassa alas. Hyvinvointialueilla ollaan hyvin tarkasti perillä siitä, miten palveluiden järjestäminen saadaan toteutettua mahdollisimman kustannusvaikuttavasti. Hyvinvointialueen on huolehdittava siitä, että palvelusetelin arvo vastaa sillä hankittavan palvelun kustannusta.

Hyvinvointialueiden tulee antaa asiakkaille ja omaisille selkeää tietoa siitä, mitä hyvinvointialueen järjestämisvastuuseen kuuluu ympärivuorokautisessa palveluasumisessa ja mitä lisäpalveluja voi ostaa. Palvelusetelilaki tai asiakasmaksulaki eivät estä asiakasta hankkimasta lisäpalveluja omalla kustannuksellaan ja vastuullaan.

Helsingissä 10.7.2025

Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso